

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA

Krapina, listopad 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	5
	Financijski izvještaji	5
II.	REVIZIJA ZA 2015.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2015.	15
III.	MIŠLJENJE	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

KLASA: 041-01/16-03/11
URBROJ: 613-04-16-8

Krapina, 4. listopada 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE SELJAČKE STRANKE ZA 2015.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11) i odredbe članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske seljačke stranke (dalje u tekstu: Stranka) za 2015.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 6. lipnja do 4. listopada 2016.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u veljači 1990., upisom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo uprave. Sjedište Stranke je Ulica kralja Zvonimira 17, Zagreb. Djelokrug Stranke određen je Statutom i Programom, a rad i djelovanje Stranke su javni.

Prema Statutu, Stranka svojim djelovanjem promiče nacionalnu slogu, mir, pravicu i čovječnost. Brine o svim socijalno osjetljivim slojevima društva, o očuvanju nacionalnih, kulturnih, tradicijskih i ekoloških vrijednosti te slobodi vjeroispovijesti i pravu svakog čovjeka da poštujući prava drugih, uredi svoj život prema vlastitom izboru. Stranka je slijednik Hrvatske pučke seljačke stranke osnovane 1904., a od 1925. djeluje pod sadašnjim imenom.

Programom je utvrđeno da Stranka čini sve da se država izgradi na načelima čovječnosti, slobode, demokracije, mirotvorstva, znanja pravne države, socijalnih pravica, zaštite čovjekova zdravlja i zaštite čovjekove okoline te da njezine gospodarske temelje čine obiteljska gospodarstva, u smislu nauka braće Antuna i Stjepana Radića.

Statutom iz prosinca 2009. utvrđeni su naziv, sjedište i znak Stranke, zastupanje, ciljevi, način djelovanja i javnost rada, prava i obveze članstva, ustrojstvo, interesni oblici djelovanja, odnosno asocijacije, tijela upravljanja, trajanje mandata i opoziv, sredstva za rad te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke.

Članom Stranke može postati svaki punoljetni poslovno sposobni hrvatski državljanin koji prihvaća programske ciljeve i Statut Stranke. Predsjednik ustrojstvenog oblika učlanjuje člana koji ima prebivalište na njegovom području. Ogranak, općinska, gradska i županijska organizacija mogu uskratiti primitak u članstvo, ali su o tome dužni obavijestiti Predsjedništvo Stranke te obrazložiti razloge. Stranka može imati i počasne članove.

Rad Stranke obavlja se u okviru Središnjice, županijskih organizacija, organizacije grada Zagreba, drugih gradskih i općinskih organizacija te ogranaka prema kriterijima teritorijalne razine i funkcionalnosti, kojima se postiže decentralizacija odlučivanja i funkcioniranja, radi jačanja Stranke kao cjeline. Na području Republike Hrvatske ima 447 općinskih, 125 gradskih, 21 županijska organizacija te 2 608 ogranaka. Posebni oblici su organizacije Stranke u inozemstvu. Interesni oblici djelovanja (organizacije u okviru Stranke) su: Organizacija žena, Organizacija mladih, Sveučilišna organizacija te drugi oblici prema odluci Glavnog odbora (u veljači 2010. osnovana je Organizacija branitelja unutar Stranke pod nazivom Hrvatski sokol, a Odlukom iz siječnja 2014. interesni oblik djelovanja ugrađuje se u sve odredbe Statuta Stranke).

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke ustrojena su sljedeća tijela: Glavna skupština, Glavni odbor, Prošireno predsjedništvo, Predsjedništvo, Predsjednik, Politička povjerenstva, Stručno vijeće i županijska povjerenstva, Nadzorni odbor, Časni sud, Statutarno povjerenstvo, Klub saborskih zastupnika i druga tijela (savjetodavna tijela). Mandat članova tijela je četiri godine.

Glavna skupština je najviše tijelo Stranke, a čine ju izabrani predstavnici županijskih organizacija. Županijska organizacija na svakih upisanih 50 članova bira u Glavnu skupštinu po jednog predstavnika. Donosi Statut, Program, Izborni program i druge akte, razmatra i usvaja izvješća koja podnosi Predsjednik i druga tijela Stranke te obavlja i druge poslove vezano uz djelovanje Stranke u skladu s odredbama Statuta.

Glavni odbor je najviše tijelo Stranke između dva zasjedanja Skupštine, a čine ga članovi Proširenog predsjedništva, državni tajnici, zamjenici župana, predsjednici i zamjenici predsjednika županijskih skupština, gradonačelnici, ravnatelji ravnateljstva stručnog vijeća, 30 izabranih članova koje bira Glavna skupština i načelnici. Utvrđuje prijedlog Statuta, Programske deklaracije i Izbornog programa, donosi strateške i programske smjernice, odluke o ustrojavanju regionalnih organizacija, donosi statutarne odluke koje se potvrđuju na Glavnoj skupštini, na prijedlog županijskih organizacija potvrđuje šest predstavnika županijskih organizacija koje su za županijske skupštine ostvarile najbolji izborni rezultat, donosi akte kojima se na opći način uređuju određena pitanja, donosi proračun prihoda i rashoda, odobrava završni račun, donosi odluke o žalbama, poslovnik o svom ustrojstvu i radu, utvrđuje liste kandidata za Hrvatski sabor i tekuću politiku Stranke, upravlja imovinom Stranke, utvrđuje predstavnike u tijelima izvršne vlasti te obavlja i druge poslove u skladu s programskim ciljevima, Statutom i odlukama Skupštine. Predsjednik Stranke ujedno je predsjednik Glavnog odbora.

Prošireno predsjedništvo čine članovi Predsjedništva, predsjednici županijskih organizacija, predsjednik Stručnog vijeća i po jedan predstavnik svake obvezne koordinacije. Provodi odluke i zaključke Glavne skupštine i Glavnog odbora, predlaže gospodarske, socijalne i druge programe, donosi poslovnik o svojem radu, u izvanrednim i hitnim slučajevima donosi odluke iz nadležnosti Glavnog odbora te obavlja i druge poslove predviđene Statutom, odlukama Glavne skupštine i Glavnog odbora.

Predsjedništvo Stranke čine Predsjednik, pet potpredsjednika, Glavni tajnik, predsjednici regionalnih organizacija, pet biranih članova Predsjedništva, saborski zastupnici, članovi Vlade Republike Hrvatske, župani, šest predstavnika županijskih organizacija koji su za županijske skupštine ostvarili najbolji izborni rezultat, predsjednici asocijacija, zastupnici u Europskom parlamentu i predsjednik Stručnog vijeća Stranke. Predsjedništvo provodi odluke i zaključke Glavne skupštine i Glavnog odbora, vodi tekuću politiku, predlaže i provodi programe, donosi političke i druge odluke o pitanjima o kojima ne odlučuju Glavna skupština i Glavni odbor, predlaže proračun, brine za njegovu izvršavanje, utvrđuje prijedlog završnog računa, donosi Pravilnik o radu tajništva središnjice, Pravilnik o evidenciji članstva, Poslovnik o svom radu te obavlja i druge poslove predviđene Statutom, odlukama Glavne skupštine i Glavnog odbora.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, skrbi o cjelovitosti poslovanja te brine o poštivanju Statuta i zakonitosti rada, vodi politiku u skladu s programskim dokumentima, brine o izvršenju odluka Glavne skupštine, Glavnog odbora, Proširenog predsjedništva i Predsjedništva, samostalno parafira međustranačke sporazume i dogovore, a potpisuje kad ih prihvati Glavni odbor, brine o imovini i naredbodavac je po financijskim sredstvima, imenuje voditelja ureda Predsjednika Stranke, podnosi Glavnoj skupštini Izvješće o radu za mandatno razdoblje, saziva i predsjedava Glavnom odboru, Proširenom predsjedništvu i Predsjedništvu, predlaže kandidate za zastupnike u Hrvatski sabor i predstavnike u tijelima izvršne vlasti Republike Hrvatske te obavlja i druge dužnosti utvrđene zakonima, Statutom, odlukama Glavne skupštine, Glavnog odbora, Proširenog predsjedništva i Predsjedništva. Za svoj rad odgovoran je Glavnoj skupštini.

Od veljače 2012. do ožujka 2016., Predsjednik Stranke bio je Branko Hrg. Od konca ožujka 2016. Predsjednik Stranke je Krešo Beljak.

Politička povjerenstva (stalna ili povremena) analiziraju i donose političke odluke.

Stručno vijeće i županijska povjerenstva osnivaju se radi promicanja stručnog rada Stranke u promidžbi i obnašanju vlasti te pružanju stručne pomoći saborskim zastupnicima, vijećnicima i nositeljima izvršne vlasti.

Nadzorni odbor nadzire i prati provođenje Statuta i odluka središnjih tijela Stranke, financijsko-materijalno poslovanje, pregledava završni račun i podnosi Izvješće nadležnim tijelima Stranke. Sastoji se od pet članova i pet zamjenika.

Časni sud Stranke odlučuje u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih časni sudova, o izrečenim stegovnim mjerama, kao i protiv odluka o suspenziji u skladu s Pravilnikom koji donosi Glavni odbor. Sastoji se od pet članova i pet zamjenika.

Statutarno povjerenstvo dužno je davati obvezna tumačenja Statuta i drugih općih akata na zahtjev središnjih tijela Stranke. Za svoj rad odgovorno je Glavnoj skupštini. Sastoji se od pet članova i pet zamjenika.

Klub saborskih zastupnika Stranke ima svrhu da izabranim zastupnicima u Hrvatskom saboru omogući dogovaranje o zajedničkim stavovima u interesu Stranke te vodi brigu o sadržaju i načinu nastupanja zastupnika u radu Hrvatskog sabora.

Tajništvo je operativno i izvršno tijelo koje obavlja administrativno tehničke poslove za potrebe Stranke. Na čelu tajništva je Glavni tajnik koji organizira, koordinira i upravlja poslovima tajništva, surađuje s Predsjednikom i potpredsjednicima, priprema sjednice Skupštine, Glavnog odbora, Proširenog predsjedništva i Predsjedništva i obavlja druge dužnosti predviđene Statutom i odlukama Skupštine, Glavnog odbora i Predsjedništva.

Uz Statut i Program doneseni su i drugi opći akti (Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o radu tajništva središnjice Stranke, Pravilnik o postupku zbog disciplinske odgovornosti pred Časnim sudom), kojima je uređeno poslovanje Stranke.

Glavni odbor Stranke donio je Etički kodeks kojim je uređeno pokretanje i vođenje postupka zbog disciplinske odgovornosti člana Stranke pred Časnim sudom, disciplinske mjere, donošenje odluka u postupku i pravni lijekovi te donošenje odluke o udaljenju iz Stranke. Također je uređeno da je član Stranke dužan djelovati na ostvarivanju programskih ciljeva i zadaća Stranke, savjesno sudjelovati u radu Stranke i u tijelima u koja je izabran, čuvati čast, ugled i imovinu Stranke, njegovati korektne i tolerantne odnose u Stranci i pridržavati se Statuta, Programske deklaracije, Programa i odluka koje donose tijela Stranke. Djelatnici i dužnosnici Stranke upoznati su s Etičkim kodeksom, dok se drugi članovi upoznaju s temeljnim načelima Etičkog kodeksa u trenutku pristupanja Stranci.

Koncem 2015. Stranka ima devet zaposlenika (pet u središnjici i četiri u organizacijskim jedinicama), što je za dva manje u odnosu na početak godine kada ih je imala jedanaest (četiri u središnjici i sedam u organizacijskim jedinicama).

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Stranke su prihodi iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine, dobrovoljni prilozi (donacije) od fizičkih i pravnih osoba te iz drugih izvora (povrata dijela zajedničkih troškova korištenja poslovnog prostora i uplatama drugih stranaka i zastupnika).

Planiranje

Financijski plan i Godišnji program rada za 2015. su doneseni i usvojeni na sjednici Predsjedništva Stranke u prosincu 2014., a izmjene Financijskog plana u listopadu 2015. Financijskim planom za 2015., ukupni prihodi planirani su u iznosu 7.653.000,00 kn i rashodi u iznosu 7.645.000,00 kn. Izmjenama Financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu 5.183.000,00 kn i rashodi u iznosu 5.660.000,00 kn. Planirani prihodi se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 353.000,000 kn, iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 3.400.000,00 kn, prihode od članskih doprinosa u iznosu 700.000,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 700.000,00 kn te druge prihode u iznosu 30.000,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu 4.320.000,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu 900.000,00 kn, druge rashode u iznosu 400.000,00 kn, rashode za donacije u iznosu 30.000,00 kn te financijske rashode u iznosu 10.000,00 kn.

Godišnji program rada za 2015. donijelo je Predsjedništvo i Prošireno predsjedništvo u prosincu 2014. u skladu s odredbama Statuta, na temelju odredbi Osnovnih odrednica Programa Stranke 2012. - 2016. Godišnji Program rada sadrži planirane aktivnosti, financijska sredstva i terminski plan provođenja aktivnosti. Planirane aktivnosti za 2015. u iznosu 5.750.000,000 kn odnose se na organizaciju sjednica tijela Stranke u skladu sa Statutom i rada stručnih službi i tajništva Stranke, organizaciju sjednica tijela asocijacija Stranke, organizaciju skupova dužnosnika, posjet članova Predsjedništva te Stručnog vijeća Stranke regionalnim i lokalnim organizacijama, obilježavanje značajnih datuma iz povijesti Stranke, organizaciju hodočašća članova u svetište Mariju Bistricu i Molve, sudjelovanje predstavnika Stranke u radu međunarodnih asocijacija u kojima Stranka ima članstvo, suradnju sa agencijama koje istražuju i ispituju javno mnijenje, promocija, informatizacija i unaprjeđenje informacijske tehnologije te predizborne aktivnosti.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski izvještaji, godišnji program rada, financijski plan, izmjene plana te izvješće o donacijama za 2015. dostavljeni su Državnom ured za reviziju 29. veljače 2016. i objavljeni su na mrežnoj stranici Stranke u propisanom roku.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2015., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 5.126.031,00 kn, što je za 59.108,00 kn ili 1,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 56.969,00 kn ili 1,1 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	325.725,00	353.698,00	108,6
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	3.982.372,00	3.393.536,00	85,2
3.	Prihodi od članarina	652.737,00	705.480,00	108,1
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	27.315,00	634.950,00	-
5.	Drugi prihodi	78.774,00	38.367,00	48,7
	Ukupno	5.066.923,00	5.126.031,00	101,2

Vrijednosno značajnije smanjenje prihoda odnosi se na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su ostvareni za 588.836,00 kn ili 14,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu zbog smanjivanja rashoda za rad političkih stranaka u proračunima (manje ostvareni proračunski prihodi, u pojedinim slučajevima zbog izvanrednih lokalnih izbora te zbog smanjena broja vijećnika).

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu 353.698,00 kn, što je 6,9 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su za redovito godišnje financiranje Stranke na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 147/14), koju je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, poslovnik i politički sustav u prosincu 2014. Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru i nezavisni zastupnici koji su izabrani s nezavisnih lista. Prema spomenutoj Odluci, Stranci su raspoređena sredstva u iznosu 353.698,00 kn, za jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru. Sredstva su doznačena na središnji račun Stranke.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu 3.393.536,00 kn, što je 66,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Stranka ostvaruje navedene prihode prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te na temelju pojedinačnih odluka predstavničkih tijela o financiranju Stranke.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne regionalne samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabrani s liste grupe birača. Stranka u predstavničkim tijelima općina, gradova i županija ima 650 vijećnika.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu 705.480,00 kn, što čini 13,8 % ukupnih prihoda. Odnose se na članske doprinose u iznosu 698.620,00 kn i članarine u iznosu 6.860,00 kn. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Statuta, Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke te Odluke i izmjene i dopune Odluke o članskom doprinosu (dužnosničkoj članarini). Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o članskom doprinosu (dužnosničkoj članarini) iz veljače 2015. određeno je da članski doprinos uplaćuju članovi Stranke koji primaju plaću (koji dužnost obavljaju profesionalno - zaposlenici) koja proizlazi iz mandata Stranke u Europskom parlamentu, zakonodavnoj, predstavničkoj i izvršnoj vlasti, tvrtkama, ustanovama, upravama, zavodima, te ostalim institucijama na svim razinama u Republici Hrvatskoj u visini 3,0 % neto plaće mjesečno. Članovi Stranke koji primaju naknadu za rad u općinskim i gradskim vijećima, županijskim skupštinama kao i za svako članstvo u upravnim vijećima i nadzornim odborima, institucija i ustanova, članski doprinos uplaćuju u visini 10,0 % neto isplaćene predmetne naknade mjesečno. Stranka je u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13), vodila evidencije o primljenim članarinama u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. (obrazac E-G i obrazac E-M).

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni u iznosu 634.950,00 kn, što je za 607.635,00 kn više u odnosu na prethodnu godinu i za 65.050,00 kn ili 9,3 % manje od plana. U ukupno ostvarenim prihodima imaju udjel 12,4 %. Prema podacima iz poslovnih knjiga i financijskih izvještaja Stranke, dobrovoljni prilogi (donacije) su ostvareni od fizičkih osoba u iznosu 329.350,00 kn i pravnih osoba u iznosu 305.600,00 kn. Prema potvrdama o primljenim donacijama, prihodi od donacija su ostvareni od 156 fizičkih osoba u iznosu 327.850,00 kn i od 27 pravnih osoba u iznosu 307.100,00 kn.

Pojedinačni dobrovoljni prilogi (donacije) primljeni od fizičkih osoba iznosili su od 40,00 kn do 30.000,00 kn, a od pravnih osoba od 1.000,00 kn do 50.000,00 kn. Ostvareni su na temelju odredbi članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Za svaki primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) izdana je potvrda i zaključen je ugovor o donacijama (s pravnim osobama) i vodi se evidencija u skladu s odredbama navedenog Pravilnika. Sve donacije ostvarene su u novcu i uplaćene su na središnji račun Stranke. Iznosi primljenih pojedinačnih donacija fizičkih i pravnih osoba u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu 38.367,00 kn, što je 0,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od povrata dijela režijskih troškova za zajedničko korištenje poslovnih prostora u iznosu 13.374,00 kn, prihode od drugih stranka u iznosu 13.000,00 kn (za izvanredne lokalne izbore u jedinici lokalne samouprave 10.000,00 kn i za osvojeno vijećničko mjesto na izvanrednim lokalnim izborima 3.000,00 kn), od stranačkih kandidata na lokalnim izborima u iznosu 9.750,00 kn te kamate na depozite po viđenju u iznosu 2.243,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2015., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 5.945.926,00 kn, što je za 37.269,00 kn ili 0,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 285.926,00 kn ili 5,1 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	851.024,00	758.807,00	89,2
2.	Materijalni rashodi	4.878.932,00	4.969.595,00	101,9
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	459.871,00	1.282.368,00	278,9
2.2.	Drugi materijalni rashodi	4.419.061,00	3.687.227,00	83,4
3.	Rashodi amortizacije	98.636,00	102.358,00	103,8
4.	Financijski rashodi	14.468,00	39.355,00	272,0
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	139.835,00	32.960,00	23,6
6.	Drugi rashodi	300,00	42.851,00	-
	Ukupno	5.983.195,00	5.945.926,00	99,4
	Manjak prihoda	916.272,00	819.895,00	89,5

U odnosu na prethodnu godinu više su ostvareni rashodi za promidžbu i informiranje za 822.497,00 kn ili 178,9 % s obzirom da su u 2015. održani izbori za zastupnike u Hrvatski Sabor te financijski rashodi za 24.887,00 kn ili 172,0 % zbog kamata za kredit poslovne banke. Manje su ostvareni rashodi za zaposlene za 92.217,00 kn ili 10,8 % zbog smanjenja broja zaposlenih te rashodi za donacije za 106.875,00 kn ili 76,4 % zbog planiranog smanjenja ovih rashoda u financijskom planu za 2015.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu 758.807,00 kn, što je 12,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na plaće devet zaposlenika u iznosu 647.447,00 kn i doprinose na plaće 111.360,00 kn. U odnosu na 2014. rashodi za plaće su manji za 92.217,00 kn ili 10,8 % zbog smanjenja broja zaposlenih. Tijekom 2015. plaće su obračunane i isplaćene u skladu sa zakonima i drugim propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća. Utvrđene su ugovorima o radu i odlukama Predsjednika Stranke i Glavnog tajnika.

- Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za usluge promidžbe i informiranja ostvareni su u iznosu 1.282.368,00 kn, što je 21,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na prijenos sredstava drugoj političkoj stranci u iznosu 946.589,00 kn, promidžbeni materijal (upaljači, olovke, cvijeće, majice, letci, licitarska srca) u iznosu 197.348,00 kn, usluge tiska u iznosu 51.000,00 kn, usluge informiranja putem elektronskih medija (čestitke) u iznosu 46.431,00 kn te na druge usluge promidžbe kandidata za lokalne izbore u iznosu 41.000,00 kn.

Prijenos sredstava drugoj političkoj stranci u iznosu 946.589,00 kn odnosi se na financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski Sabor u iznosu 922.389,00 kn i za lokalne izbore u iznosu 24.200,00 kn. Stranka je u rujnu 2015. sa sedam političkih stranaka (HDZ, HSP SA, BUZ, HSLŠ, HRAST, HDS te ZDS) supotpisala Sporazum o zajedničkom izlasku na izbore za zastupnike za osmi saziv Hrvatskog Sabora. U listopadu 2015. Stranka je također, supotpisala Sporazum o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe za izbore za zastupnike u Hrvatski Sabor kojim je određeno da političke stranke, potpisnice Sporazuma, zajednički izlaze na izbore za Hrvatski sabor te podnose zajedničke (koalicijske) liste. Nadalje, Sporazum je određeno da će u svrhu prikupljanja financijskih sredstava za financiranje troškova izborne promidžbe zajedničke koalicijske liste, jedna politička stranka (HDZ) otvoriti poseban transakcijski račun, te objavljivati financijska izvješća vezana za izbornu promidžbu na svojoj mrežnoj stranici. Sporazumom nisu određeni iznosi financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe pojedinačno za svaku stranku supotpisnicu Sporazuma. Stranka je s redovnog računa, u listopadu i studenom 2015., doznala na račun stranke nositeljice izborne promidžbe (HDZ) ukupno 922.389,00 kn, na temelju spomenutog Sporazuma. Stranka je osvojila jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom Saboru. Prema Odluci o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine 108/15) za osvojeno jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru Stranka je ostvarila pravo na financiranje izborne promidžbe u iznosu 180.000,00 kn. U ožujku 2016. politička stranka nositeljica zajedničke koalicijske liste (HDZ) doznala je na žiro račun Stranke dio sredstava za naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu 160.000,00 kn što je evidentirano na računim prihoda u poslovnim knjigama za 2016.

Za sufinanciranje troškova izborne promidžbe za izvanredne lokalne izbore u Gradu Dubrovniku i Gradu Korčuli, Stranka je u 2015. s redovnog računa prenijela sredstva u iznosu 24.200,00 kn na račune stranke nositeljice izborne promidžbe (HDZ), od čega za sufinanciranje troškova izborne promidžbe za izbor članova gradskog vijeća Grada Dubrovnika u iznosu 19.200,00 kn i za izbor članova gradskog vijeća Grada Korčule u iznosu 5.000,00 kn. Kolacijski sporazumi o sufinanciranju zajedničkih troškova izborne promidžbe nisu sastavljeni.

Rashodi za promidžbeni materijal u iznosu 197.348,00 kn odnose se na rashode za promidžbeni materijal za redovnu djelatnost Stranke u iznosu 77.753,00 kn (licitarska srca, sadnice cvijeća, zastave, majice, olovke, upaljači s tiskom Stranke) koji je Stranka dijelila povodom blagdana ili za izbore u mjesnim odborima, za rashode za izbornu promidžbu za izvanredne lokalne izbore u iznosu 72.007,00 kn te za rashode za promidžbeni materijal za izbornu promidžbu za lokalne izbore 2013. u Zadarskoj županiji u iznosu 47.588,00 kn.

Stranka je u 2015. otvorila sedam posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe za izvanredne lokalne izbore u sedam jedinica lokalne samouprave, koji su po završetku izbora i zatvoreni. Stranka je sastavila financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe za lokalne jedinice u kojima su održani izvanredni lokalni izbori.

Rashodi za usluge tiska u iznosu 51.000,00 kn odnose se na čestitke i objave tekstova u tiskanim medijima (novinama, časopisima). Rashodi za usluge elektronskih medija u iznosu 46.431,00 kn odnose se na usluge objave čestitki povodom blagdana na radiju, lokalnim televizijama i internetu. Rashodi za druge usluge promidžbe kandidata za lokalne izbore u iznosu 41.000,00 kn odnose se na prijenose sredstava na posebne račune kandidata za gradonačelnika u gradu (Sveti Ivan Zelina) u iznosu 25.000,00 kn, na račun kandidata za načelnika u općini (Strahoninec) u iznosu 13.000,00 kn te za predsjedničke izbore u iznosu 3.000,00 kn.

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 3.687.227,00 kn, što je 62,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu 2.395.149,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu 785.284,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 321.328,00 kn, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i drugo u iznosu 112.809,00 kn te naknade troškova zaposlenima u iznosu 72.657,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za usluge u iznosu 2.395.149,00 kn odnose se na intelektualne i osobne usluge u ukupnom iznosu 1.101.338,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 570.384,00 kn, druge usluge u iznosu 341.133,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 209.051,00 kn (zakup poslovnog prostora 168.083,00 kn, najam dvorane i javnih površina 25.029,00 kn, operativni najam službenog vozila 13.966,00 kn), komunalne usluge u iznosu 92.705,00 kn, računalne usluge u iznosu 38.853,00 kn te usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 41.685,00 kn.

Intelektualne i osobne usluge u iznosu 1.101.338,00 kn odnose se na ugovore o djelu u iznosu 318.305,00 kn (ugovori o djelu 250.007,00 kn, rashodi za najam stana i režije te porez na dohodak za fizičku osobu 68.298,00 kn), usluge savjetovanja u odnosima s javnošću (sudjelovanje u pisanju priopćenja za javnost, izjava za medije, pisanje demantiranja/reagirana, savjetovanje za oblikovanje promidžbenog materijala te strateško savjetovanje i zajedničko planiranje medijskih aktivnosti) u iznosu 256.260,00 kn, knjigovodstvene usluge u iznosu 162.500,00 kn, usluge agencije studentskog servisa u iznosu 106.135,00 kn, druge usluge u iznosu 89.897,00 kn, savjetničke usluge u iznosu 68.750,00 kn, usluge praćenja tiska u iznosu 34.041,00 kn, ispitivanje javnog mišljenja u iznosu 33.750,00 kn, praćenje i vođenje domaćih i međunarodnih projekata i druge usluge poslovnog savjetovanja u iznosu 31.700,00 kn.

U 2015. i ranijih godina, zaključeno je sedam ugovora o djelu za obavljanje poslova administratora, koordinatora asocijacija u županijskoj organizaciji, voditeljica i tajnika za pojedine županijske organizacije, vođenja blagajničkog poslovanja i uređivanja mrežne stranice te čišćenje poslovnog prostora, prema kojima su ostvareni rashodi u iznosu 250.007,00 kn.

Drugi nespomenuti materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 785.284,00 kn, a odnose se na reprezentaciju u iznosu 726.611,00 kn (ugošćivanje, nabava hrane i pića, čestitke, kalendari i drugo), članarine međunarodnim udrugama u iznosu 38.224,00 kn i premije osiguranja (službeni automobili) u iznosu 20.449,00 kn.

Rashodi za materijal i energiju ostvareni su u iznosu 321.328,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na električnu energiju u iznosu 66.629,00 kn, plin u iznosu 62.199,00 kn, gorivo u iznosu 61.318,00 kn te uredski materijal u iznosu 61.282,00 kn.

Rashodi za naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i drugo ostvareni su u iznosu 112.809,00 kn, a odnose se na naknade troškova službenih putovanja za članove organizacijskih jedinica Stranke i drugih fizičkih osoba koje nisu zaposlenici Stranke.

Rashodi za naknade troškova zaposlenima ostvareni su u iznosu 72.657,00 kn, a odnose se na naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu 47.356,00 kn, troškove službenih putovanja u iznosu 25.301,00 kn (naknade za prijevoz na službenom putu u zemlji 18.990,00 kn, naknade za prijevoz na službenom putu u inozemstvu 5.188,00 kn te naknade za smještaj za službeni put u zemlji u iznosu 1.123,00 kn).

- Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije iskazani su u iznosu 102.358,00 kn, što je 1,7 % ukupno ostvarenih rashoda (evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima bez dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo na koju dugotrajnu imovinu se navedeni rashodi odnose).

- Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu 39.355,00 kn, što je 0,7 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 17.912,00 kn, zatezne kamate u iznosu 14.459,00 kn te kamate za primljeni kredit u iznosu 6.984,00 kn.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu 32.960,00 kn, što je 0,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na tekuće donacije građanima u iznosu 19.760,00 kn te donacije udrugama i društvima u iznosu 13.200,00 kn.

- Manjak prihoda

Manjak prihoda za 2015. iznosi 819.895,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 954.688,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 134.793,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2015., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 1.853.534,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2015.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2015.	31. prosinca 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	1.195.447,00	1.129.166,00	94,5
2.	Financijska imovina	994.675,00	724.368,00	72,8
2.1.	Novac u banci i blagajni	781.775,00	479.852,00	61,4
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i drugo	112.900,00	144.516,00	128,0
2.3.	Dionice i udjeli u glavnici	100.000,00	100.000,00	100,0
	Ukupno imovina	2.190.122,00	1.853.534,00	84,6
3.	Obveze	629.410,00	1.112.717,00	176,8
3.1.	Obveze za rashode	629.410,00	412.717,00	65,6
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	0,00	700.000,00	-
4.	Vlastiti izvori	1.560.712,00	740.817,00	47,5
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	2.190.122,00	1.853.534,00	84,6

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2015. iznosi 1.853.534,00 kn i manja je za 336.588,00 kn ili 15,4 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine. Smanjenje vrijednosti imovine se najvećim dijelom odnosi na financijsku imovinu (novac u banci) koja je manja za 297.989,00 kn ili 41,7 %.

Vrijednost nefinancijske imovine odnosi se na uredsku opremu i namještaj u iznosu 2.002.331,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 828.709,00 kn, umjetnička djela u iznosu 708.780,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 105.645,00 kn, zemljište u iznosu 50.000,00 kn te ispravak vrijednosti proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 2.566.299,00 kn. U dokumentaciji Stranke nema naturalnih i vrijednosnih podataka o evidentiranoj odnosno iskazanoj nefinancijskoj imovini. U odnosu na 2014. nefinancijska imovina manja je za 66.281,00 kn ili 5,5 %. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na obračun ispravka vrijednosti imovine.

Financijska imovina iskazana koncem 2015. u iznosu 724.368,00 kn odnosi na novac u banci i blagajni u iznosu 479.852,00 kn, potraživanja u iznosu 131.817,00 kn, udjele u glavnici (zaklada Braće Radić) u iznosu 100.000,00 kn te na jamčevni polog za najam automobila u iznosu 12.699,00 kn.

Potraživanja iskazana u iznosu 131.817,00 kn odnose se na druga potraživanja u iznosu 130.847,00 kn i potraživanja od zaposlenika u iznosu 970,00 kn. Druga potraživanja u iznosu 130.847,00 kn odnose se na potraživanja za isplaćenu gotovinu sa žiro računa zaposlenicima i članovima Stranke za razne nabave u iznosu 122.984,00 kn (iz ranijih godina u iznosu 97.673,00 kn, a iz 2015. u iznosu 25.311,00 kn), potraživanja od kupaca (od udruge za naknadu troškova režije za zajednički poslovni prostor) u iznosu 4.693,00 kn te potraživanja za predujam za materijalne troškove iz prethodnog razdoblja u iznosu 3.170,00 kn. Potraživanja od zaposlenika u iznosu 970,00 kn odnose se na potraživanja za predujam za materijalne troškove iz prethodnog razdoblja.

Obveze su iskazane u iznosu 1.112.717,00 kn. Odnose se na obveze za kredite i zajmove u iznosu 700.000,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 364.050,00 kn te obveze za zaposlene u iznosu 48.667,00 kn.

Obveze za kredite i zajmove u iznosu 700.000,00 kn odnose se na obveze za kratkoročni kredit. Odluku o zaduživanju kod poslovne banke donijelo je Predsjedništvo i Prošireno predsjedništvo Stranke u veljači 2015. prema kojoj je određeno zaduženje do 1.000.000,00 kn. Ugovor o kreditu za financiranje obrtnih sredstva u iznosu 700.000,00 kn zaključen je u srpnju 2015., s poslovnom bankom, s rokom otplate 12 mjeseci (prva rata dospijeva na naplatu početkom veljače 2016., a zadnja rata početkom siječnja 2017.), uz godišnju kamatnu stopu 5,4 % i mjesečnom ratom u iznosu 58.333,00 kn. U 2015. nije bilo otplate kredita te stanje obveza za kredit koncem godine iznosi 700.000,00 kn. Otplata kredita započela je u 2016., u skladu s planom otplate. Sredstva kredita korištena su za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor i prenesena su na poseban račun koji je otvorila politička stranka nositeljica izborne promidžbe (HDZ).

Vlastiti izvori u iznosu 740.817,00 kn odnose se na vlastite izvore u iznosu 606.024,00 kn i višak prihoda u iznosu 134.793,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2015.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te pravila, procedura i drugih unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dokumentacija u vezi prihoda iz proračuna, članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Također, obavljena je provjera ulaznih računa te računska točnost dokumentacije u vezi rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda te drugih rashoda. Obavljeni su razgovori s Predsjednikom Stranke, glavnim tajnikom i osobom zaduženom za vođenje poslovnih knjiga te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima. Provjereno je jesu li financijski izvještaji i izvješće o donacijama za potporu političkog djelovanja objavljeni na mrežnoj stranici Stranke.

Nalaz za 2015.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izvršenje naloga i preporuka revizije za 2014., sustav unutarnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i rashodi te imovina i obveze.

Obavljenom revizijom za 2015. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2014., računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, prihode i potraživanja te rashode.

1. Izvršenje naloga i preporuka revizije za 2014.

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2014., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju. Nepravilnosti se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje (financijski plan i godišnji program rada, poslovne knjige i financijski izvještaji, popis imovine i obveza) te poslovne prostore koje Stranka koristi.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Stranka je dostavila očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2015. je utvrđeno prema kojoj preporuci je postupljeno, koji nalog je u postupku izvršenja te prema kojim nalogima i preporukama nije postupljeno.

Preporuka prema kojoj je postupljeno:

- Izmjene i dopune financijskog plana su donesene.

Nalog u postupku izvršenja:

- Godišnji program rada sadrži iznos financijskih sredstava potrebnih za financiranje planiranih aktivnosti i ukupna financijska sredstva potrebna za ostvarenje planiranih aktivnosti, a ukupno planirani iznos financijskih sredstava po aktivnostima nije usklađen s ukupno planiranim rashodima u financijskom planu. Godišnjim programom rada za aktivnosti Stranke planirana su sredstva u iznosu 5.750.000,00 kn, što je za 90.000,00 kn više od financijskog plana, kojim su ukupni rashodi planirani u iznosu 5.660.000,00 kn

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- Učinkovit sustav unutarnjih kontrola, s ciljem osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka i osiguranja kvalitete računovodstveno financijskog poslovanja Stranke, nije ustrojen
- pojedini rashodi i obveze nisu evidentirani prema kriteriju nastanka poslovnih događaja u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju

- financijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu s propisima, jer podaci o ostvarenim prihodima i rashodima, kao i o imovini, obvezama i vlastitim izvorima iskazani u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama
- popis imovine i obveza je obavljen, ali nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem
- Stranka je i tijekom 2015. povremeno koristila 29 poslovnih prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave bez naknade i dva poslovna prostora na temelju ugovora (od kojih je jedan u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, a drugi od organizacijske jedinice druge političke stranke) uz plaćanje režijskih troškova. Korištenje poslovnih prostora u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bez naknade predstavlja donaciju iz zabranjenih izvora odnosno zabranjeni način financiranja

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

1.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi s izvršavanjem naloga i preporuka. U očitovanju Stranka navodi da sustav unutarnje kontrole pokušava unaprijediti aktivirajući nadzorne odbore županijskih organizacija te u tom smislu poduzima aktivnosti na osposobljavanju članova nadzornih odbora, djelatnika Stranke i volontera koji rade izvan središnjice Stranke, kroz Koordinaciju tajnika.*

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

2.1. Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije.

- Poslovne knjige

Stranka je ustrojila glavnu knjigu i pojedine pomoćne knjige. Od pomoćnih knjiga ustrojila je knjigu ulaznih računa te evidenciju korištenja službenih vozila u službene svrhe i evidenciju putnih naloga za pojedine organizacijske jedinice.

Od propisanih pomoćnih knjiga nisu ustrojene knjiga blagajne, knjiga dugotrajne nefinancijske imovine (po vrsti, količini i vrijednosti), knjiga financijske imovine i obveza (potraživanja i obveza po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama), po osnovi primljenih zajmova i kredita (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima i obračunatim kamatama) te evidencije putnih naloga za sve organizacijske jedinice. U financijskim izvještajima, Stranka je iskazala vrijednost nefinancijske imovine u iznosu 1.129.166,00 kn, stanje novca u blagajni u iznosu 63.165,00 kn, potraživanja u iznosu 131.817,00 kn te obveze u iznosu 1.112.717,00 kn. Analitička evidencija potraživanja je ustrojena i sadrži potraživanja od fizičkih osoba (zaposlenika i članova Stranke) za isplaćenu gotovinu sa žiro računa Stranke u 122.984,00 kn, a ne sadrži druga potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo).

Odredbama članka 13. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14) propisano je, između ostalog, da je neprofitna organizacija obvezna voditi knjigu blagajne, knjigu primitaka i izdataka, knjigu ulaznih računa, knjigu izlaznih računa i popis dugotrajne nefinancijske imovine.

Odredbom članka 14. istog Zakona, propisano je, između ostalog, da neprofitna organizacija vodi sljedeće pomoćne knjige: knjigu dugotrajne nefinancijske imovine-po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana), knjigu kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) - po vrsti, količini i vrijednosti, knjigu financijske imovine i obveza, i to: potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo), primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima), potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita te danih zajmova (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima i obračunatim kamatama), knjigu (dnevnik) blagajni (kunska, devizna, porto i druge) te evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirani su rashodi u iznosu 203.570,00 kn. Odnose se na rashode amortizacije u iznosu 102.358,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 72.657,00 kn (naknade zaposlenicima za dolazak i odlazak s posla 47.356,00 kn i naknade za službena putovanja u zemlji i inozemstvu 25.301,00 kn) te naknade troškova za službena putovanja članova organizacijskih jedinica Stranke i drugih fizičkih osoba koje nisu zaposlenici Stranke u iznosu 28.555,00 kn. Navedeni rashodi nisu evidentirani na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, odnosno nije dokumentiran obračun amortizacije dugotrajne imovine, potvrda prijevoznika o visini cijene vozne karte i/ili obračuna naknada zaposlenicima za dolazak i odlazak s posla, u pojedinim slučajevima nije sastavljen putni nalog vezan uz isplaćene naknade za službena putovanja.

Nadalje, u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani rashodi u iznosu 249.548,00 kn, bez vjerodostojne knjigovodstvene isprave koja nedvojbeno pokazuje nastale poslovne promjene (računi dobavljača i/ili specifikacije obavljenih usluga), a odnose se na rashode za usluge za odnose s javnošću u iznosu 181.250,00 kn i najam stana u iznosu 68.298,00 kn). Rashodi za usluge odnosa s javnošću odnose se na usluge savjetovanja vezana uz odnose s javnošću u iznosu 131.250,00 kn i usluge odnosa s javnošću u iznosu 50.000,00 kn, koje su nabavljene od istog dobavljača. Rashodi za usluge savjetovanja u iznosu 131.250,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama prema računima dobavljača iz 2013., a odnose se na usluge iz 2012. i 2013. Također navedeni poslovni događaji nisu evidentirani prema knjigovodstvenom načelu nastanka poslovnog događaja. Odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da se rashodi priznaju u izvještajnom razdoblju na koji se odnose, neovisno o plaćanju. U dokumentaciji nema ugovora za obavljanje navedenih usluga, a računi ne sadrže specifikacije obavljenih usluga.

Usluge odnosa s javnošću u iznosu 50.000,00 kn obračunane su prema ugovoru o poslovnoj suradnji za redovno i krizno komuniciranje iz srpnja 2015., kojim je ugovorena mjesečna naknada u iznosu 25.000,00 kn (sa porezom na dodanu vrijednost), za razdoblje kolovoz-prosinac 2015.

Odredbama ugovora određeno je da dobavljač, uz mjesečne račune za obavljene usluge, dostavlja i izvješća o aktivnostima obavljenih usluga. Do konca 2015. ispostavljeni su računi u iznosu 125.000,00 kn (sa porezom na dodanu vrijednost), u skladu s ugovorom, od kojih računi za listopad, studeni i prosinac 2015. u iznosu 75.000,00 kn sadrže mjesečna izvješća o provedenim aktivnostima, a računi za kolovoz i rujan 2015. u iznosu 50.000,00 kn ne sadrže mjesečna izvješća o provedenim aktivnostima.

U okviru rashoda za intelektualne i osobne usluge na računu rashoda za ugovore o djelu evidentirani su rashodi u iznosu 68.298,00 kn, koji se odnose na troškove najma stana i režija za smještaj fizičke osobe, uvećani za porez na dohodak koji Stranka obračunava i plaća na iznos najamnine i režija (dohodak u naravi). Odlukom Predsjedništva Stanke iz 2006., Stranka se obvezala iznajmiti stan za smještaj fizičke osobe, a ugovor o najmu nije zaključen (ugovor o najmu zaključila je fizička osoba s najmodavcem, što nije vjerodostojna isprava).

U pojedinim slučajevima knjigovodstvenu dokumentaciju su potpisivali i kontrolirali predsjednici županijskih i gradskih organizacijskih jedinica i tajnik Stranke, dok u većini slučajeva knjigovodstvenu dokumentaciju (ulazni računi dobavljača) nije ovjerila i kontrolirala odgovorna osoba Stranke. Odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

U poslovnim knjigama evidentirani su rashodi i obveze u iznosu 105.532,00 kn (za promidžbeni materijal, usluge emitiranja čestitki, zakupnine, usluge telefona, električne energije, vode te drugo) prema računima iz 2014. i ranijih godina, koji se ne odnose na poslovne događaje nastale u tekućem izvještajnom razdoblju. Odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da se rashodi priznaju u izvještajnom razdoblju na koji se odnose, neovisno o plaćanju.

U većini slučajeva na računima za robu i usluge nisu navedene aktivnosti za koje su rashodi ostvareni te se ne može potvrditi da su rashodi odnosno financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, financijska sredstva, politička stranka može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti propisane pomoćne poslovne knjige (knjiga blagajne, knjiga dugotrajne nefinancijske imovine, knjiga financijske imovine i obveza i to potraživanja i obveza i po osnovi primljenih zajmova i kredita, evidencija putnih naloga), evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojne, istinite, uredne i prethodno kontrolirane knjigovodstvene isprave te u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Nalaže na računima za robu i usluge navesti za koju su aktivnost, odnosno ciljeve rashodi ostvareni kako bi se moglo nedvojbeno utvrditi da je korištenje financijskih sredstava isključivo za ostvarivanje ciljeva predviđenih godišnjim programom i financijskim planom u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- Financijski izvještaji

Temeljni financijski izvještaji za 2015., Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje su dostavljeni Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku. Uz financijske izvještaje su dostavljeni godišnji program rada i financijski plan za 2015. te izvješće o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2015.

Financijski izvještaji za 2015. ne daju objektivnu i realnu sliku o financijskom položaju Stranke, jer su u financijskim izvještajima iskazani rashodi i obveze u iznosu 105.532,00 kn, prema računima iz 2014. i ranijih godina, koji se ne odnose na poslovne događaje nastale u tekućem izvještajnom razdoblju. Podaci iskazani u financijskim izvještajima za 2015., koji se odnose na prihode, poslovni rezultat, obveze i vlastite izvore iz prethodne godine (2014.) nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima za 2014. (ukupni prihodi, poslovni rezultat i vlastiti izvori iskazani su veći za 14.980,00 kn, a obveze manje za navedeni iznos, u odnosu na 2014.). Ukupni prihodi, rashodi, imovina te obveze i izvori vlasništva iskazani u financijskim izvještajima za 2015. istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama (na razini računa), dok stanje i struktura na razini skupine i podskupine računa iskazana u financijskim izvještajima nije usklađena sa stanjem i strukturom prihoda i rashoda evidentiranim u poslovnim knjigama. Odredbama članka 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Bilješke uz financijske izvještaje ne sadrže sve propisane dopune podataka uz financijske izvještaje (podaci o sudskim sporovima koji su u tijeku i pregled stanja i rok dospijeca kredita poslovne banke). Prema podacima Stranke, kod nadležnih sudova je protiv Stranke pokrenuto 12 sudskih postupka (pojedinačne vrijednosti sporova su od 5.333,00 kn do 986.312,00 kn). Deset sudskih postupaka okončano je plaćanjem prekršajnih kazni, u jednom postupku tužitelj je odustao od tužbe, a jedan postupak (za naplatu duga za isporuku maslina u 2003.) u vrijednosti 986.312,00 kn je u tijeku i predstavlja moguću obvezu Stranke. Bilješke također ne sadrže podatke o kreditu poslovne banke u iznosu 700.000,00 kn i podatke o najmu službenog automobila, koji je nabavljen 2009. putem operativnog leasinga. U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15) propisano je, između ostalog, da su obvezne bilješke uz bilancu: pregled ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku), pregled stanja i rokova dospijeca dugoročnih i kratkoročnih kredita i zajmova te posebno robnih kredita i financijskih najмова (leasinga).

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

- Blagajničko poslovanje

Stranka nije ustrojila knjigu blagajne, nije evidentirala uplate i isplate novca (nema uplatnica i isplatnica kao ni blagajničkih izvještaja), a u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirala je početno stanje, promet blagajne i stanje koncem godine.

U poslovnim knjigama, na računu novac u blagajni (račun 113), evidentirano je početno stanje u iznosu 67.099,00 kn. Primici su evidentirani u iznosu 4.000,00 kn. Izdaci su evidentirani u iznosu 7.934,00 kn. Stanje novca u blagajni koncem 2015. evidentirano je u iznosu 63.165,00 kn.

U financijskim izvještajima, stanje novca u blagajni, početkom godine, nije iskazano na propisanom računu, novac u blagajni (113), već na računu izdvojena novčana sredstva (račun 112) u iznosu 67.099,00 kn. Stanje gotovog novca u blagajni nije obuhvaćeno godišnjim popisom imovine i obveza. Prema obrazloženju osobe odgovorne za vođenje poslovnih knjiga, u blagajni koncem 2015. bio je manjak novčanih sredstava u iznosu 63.165,00 kn. Od 2013. poslovne knjige se vode za Stranku u cjelini, a blagajničko poslovanje putem jedne blagajne. Prema navedenom obrazloženju, do konca 2012. kod poslovne banke, uz glavni račun središnjice bio je otvoren i 21 podračun županijskih organizacija, za koje je tadašnji predsjednik dao ovlaštenja za potpisivanje naloga za plaćanje i raspolaganje visa elektron karticom. Pojedine županijske organizacije, utrošak novca, podignutog sa žiro računa putem bankomata, nisu opravdale dokumentacijom, a u 2016. utvrdit će se odgovorne osobe iz županijskih organizacijskih jedinica i pokrenuti naplata neopravdanih, a podignutih novčanih sredstava. Odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Državni ured za reviziju nalaže knjižiti i evidentirati poslovne događaje u blagajni i u poslovnim knjigama te iskazati u financijskim izvještajima na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Predlaže se donijeti odluku o blagajničkom maskimunu.

- Popis imovine i obveza

Stranka je u prosincu 2015. donijela odluku o imenovanju povjerenstva za popis imovine i obveza koje je odredilo da sve županijske organizacije obave popis imovine i obveza za županijsku razinu do konca prosinca 2015. te da popisne liste dostave u tajništvo središnjice do sredine siječnja 2016. Popis imovine i obveza sa stanjem 31. prosinca 2015. obavljen je u središnjici i organizacijskim jedinicama.

Godišnjim popisom imovine i obveza za 2015. popisano je stanje novčanih sredstava na žiro računu u iznosu 416.687,00 kn, obveze prema dobavljačima u iznosu 364.050,00 kn, djelomično je popisana nefinancijska imovina (pojedina uredska oprema i namještaj, računalna oprema, prijevozna sredstva, umjetnička djela), a nije popisano stanje novčanih sredstava u blagajni, jamčevni polog, potraživanja, udjeli u glavnici, obveze za kredite i za zaposlene.

Pojedine popisne liste sadrže samo podatke u naturalnim, a ne i novčanim izrazima, zbog čega je onemogućeno usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Cjelovito izvješće o obavljenom popisu za Stranku u cjelini nije sastavljeno. Odredbama članka 19. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da je neprofitna organizacija dužna najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Odredbama članka 20. spomenutog Zakona propisano je da se podaci o popisu unose pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste jesu knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis. Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom zastupniku.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

2.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja. U očitovanju obrazlaže da je utvrđene nepravilnosti u blagajničkom poslovanju iz ranijih godina (2009., 2010. i 2011. dok nije postojao jedinstveni račun Stranke), koje se odnose na neopravdane akontacije sredstva, bezuspješno pokušavala naplatiti od fizičkih osoba kojima su isplaćene te će stranačka tijela do konca 2016. donijeti odluku o angažiranju odvjetničkog ureda radi zaštite interesa Stranke. U vezi popisa imovine i obveza koji nije cjelovit, obrazlaže da nije u mogućnosti financirati rad tajnika u svim županijskim organizacijama, što otežava provođenje popisa te usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem na terenu, zbog čega će pokušati ove godine, unutarjom preraspodjelom poslova, osposobljenim povjerenstvima, popisom imovine i obveza obuhvatiti i one sredine u kojima Stranka ima poslovne prostore.*

3. Prihodi i potraživanja

3.1. Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu 5.126.031,00 kn. Odnose se na prihode iz proračuna za redovno financiranje Stranke u iznosu 3.747.234,00 kn, prihode od članarina u iznosu 705.480,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 634.950,00 kn te druge prihode u iznosu 38.367,00 kn.

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu 3.393.536,00 kn. Odluke o visini raspoređenih sredstava za redovno financiranje Stranke iz proračuna nisu pribavljene za sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu evidentirana u poslovnim knjigama niti iskazana u financijskim izvještajima.

Odredbom članka 7. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da se prema načelu pojedinačnog iskazivanja pozicija osigura prikazivanje podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Prihodi od članarina i članskih doprinosa u iznosu 705.480,00 kn odnose se na članske doprinose u iznosu 698.620,00 kn i članarine u iznosu 6.860,00 kn. Stranka vodi evidenciju o primljenim članarinama i članskim doprinosima i izdaje potvrde o primitku članskih doprinosa. Ostvareni su na temelju Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Statuta, Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke te Odluke i izmjena i dopuna Odluke o članskom doprinosu (dužnosničkoj članarini). Potraživanja za članarinu nisu evidentirana u poslovnim knjigama niti iskazana u financijskim izvještajima.

Prema Odluci o članskom doprinosu (dužnosničkoj članarini), članski doprinos uplaćuju članovi Stranke koji primaju plaću (koji dužnost obavljaju profesionalno-zaposlenici) koja proizlazi iz mandata Stranke u visini 3,0 % neto plaće mjesečno, a članovi Stranke koji primaju naknadu za rad u općinskim i gradskim vijećima, županijskim skupštinama kao i za svako članstvo u upravnim vijećima i nadzornim odborima, institucija i ustanova, članski doprinos uplaćuju u visini 10,0 % neto isplaćene naknade mjesečno. Prema obrazloženju osobe odgovorne za vođenje poslovnih knjiga, Stranka nema podatke o visini neto plaće ili naknade za sve dužnosnike. Nadalje, odredbama članka 8. spomenutog Pravilnika određeno je da Stranka može donijeti posebnu odluku o članarinama članova Stranke, a odbori županijskih organizacija Stranke mogu donositi posebne odluke o visini i raspodjeli članarine članova Stranke za svoju županiju. U 2015. članarine su plaćali članovi jedne županijske organizacije. Stranka nema podatke o iznosu potraživanja za članarine članova županijske organizacije. Odredbama članka 22. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu propisano je, između ostalog, da skupina računa potraživanja za prihode poslovanja, sadrži potraživanja od kupaca, za članarine i članske doprinose, za prihode po posebnim propisima, za prihode od imovine te ostala nespomenuta potraživanja.

Koncem 2015., potraživanja su iskazana u iznosu 131.817,00 kn i dospjela su. Potraživanja iskazana u iznosu 131.817,00 kn odnose se na druga potraživanja u iznosu 130.847,00 kn i potraživanja od zaposlenika u iznosu 970,00 kn.

Druga potraživanja u iznosu 130.847,00 kn odnose se na potraživanja za isplaćenu gotovinu sa žiro računa zaposlenicima i članovima Stranke za razne nabave u iznosu 122.984,00 kn (iz prethodnog razdoblja u iznosu 97.673,00 kn, 2015. u iznosu 25.311,00 kn), potraživanja od kupaca (od udruge za povrat režija za zajednički poslovni prostor) u iznosu 4.693,00 kn te potraživanja za predujam za materijalne troškove iz prethodnog razdoblja u iznosu 3.170,00 kn. Nadalje, potraživanja od zaposlenika u iznosu 970,00 kn također se odnose na potraživanja za predujam za materijalne troškove iz prethodnog razdoblja. Mjere naplate navedenih potraživanja nisu poduzimane. Analitička evidencija potraživanja nije ustrojena (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo), zbog čega nije utvrđena starosna struktura potraživanja. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara.

Odredbom članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15), propisano je da se zastara prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi potraživanja iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovno financiranje na koje imaju pravo prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te potraživanja evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima. Nalaže se utvrditi potraživanja za članarinu, evidentirati ih u poslovnim knjigama te iskazati u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Predlaže poduzimanje mjera za naplatu potraživanja.

- 3.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi prihoda i potraživanja. Navodi da pokušava utvrditi iznose potraživanja prema proračunima lokalnih jedinica, ali u tim postupanjima često ne nailazi na suradnju službi u tijelima lokalnih jedinica, jer u pojedinim slučajevima odluke o financiranju rada političkih stranaka koje su zastupljene u predstavničkim tijelima, nisu donesene (o čemu se jedinice ne žele očitovati u pisanom obliku), a u pojedinim slučajevima kada su donesene, ne provode ili se sredstva uplaćuju sa zakašnjenjem, odnosno uplate se ne odnose na vremensko razdoblje na koje se odnosi odluka.*

4. Rashodi

Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu 5.945.926,00 kn. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 758.807,00 kn, materijalne rashode u iznosu 4.969.595,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 102.358,00 kn, financijske rashode u iznosu 39.355,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 32.960,00 kn te druge rashode u iznosu 42.851,00 kn.

- Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za usluge promidžbe i informiranja ostvareni su u iznosu 1.282.368,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji odnose na prijenos sredstava drugoj političkoj stranci u iznosu 946.589,00 kn.

Prijenos sredstava drugoj političkoj stranci u iznosu 946.589,00 kn odnosi se na financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski Sabor u iznosu 922.389,00 kn i za lokalne izbore u iznosu 24.200,00 kn. Stranka je u rujnu 2015. sa sedam političkih stranaka (HDZ, HSP SA, BUZ, HSLS, HRAST, HDS te ZDS) supotpisala Sporazum o zajedničkom izlasku na izbore za zastupnike za osmi saziv Hrvatskog Sabora. U listopadu 2015. Stranka je također, supotpisala Sporazum o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe za izbore za zastupnike u Hrvatski Sabor, kojim je određeno da političke stranke, potpisnice Sporazuma, zajednički izlaze na izbore za Hrvatski sabor te podnose zajedničke (koalicijske) liste.

Nadalje, Sporazum je određeno da će u svrhu prikupljanja financijskih sredstava za financiranje troškova izborne promidžbe zajedničke koalicijske liste, jedna politička stranka (HDZ) otvoriti poseban transakcijski račun te objavljivati financijska izvješća vezana za izbornu promidžbu na svojoj mrežnoj stranici. Sporazumom nisu određeni iznosi financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe pojedinačno za svaku političku stranku supotpisnicu Sporazuma. Stranka je s redovnog računa, u listopadu i studenom 2015., doznala na račun stranke nositeljice izborne promidžbe (HDZ) ukupno 922.389,00 kn, na temelju spomenutog Sporazuma. Završni obračun troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski Sabor s podacima o trošku po osvojenom mandatu odnosno iznosu sufinanciranja za osvojene mandate pojedinih stranaka, supotpisnica Sporazuma, nije sastavljen. Izvor financiranja izborne promidžbe su sredstva kredita u iznosu 700.000,00 kn (namjena kreditnog zaduženja bila je za financiranje obrtnih sredstva) i sredstva iz redovnog poslovanja Stranke u iznosu 222.389,00 kn.

Stranka je prijenos sredstava za sufinanciranje troškova izborne promidžbe na poseban račun stranke nositeljice izborne promidžbe (HDZ), u poslovnim knjigama trebala evidentirati na računu potraživanja. Nadalje, na temelju sastavljenog završnog obračuna troškova izborne promidžbe političkih stranaka supotpisnica Sporazuma i računa za izbornu promidžbu, Stranka je trebala u poslovnim knjigama evidentirati rashode u odgovarajućem iznosu.

Stranka je osvojila jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom Saboru. Prema Odluci o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor za osvojeno jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru Stranka je ostvarila pravo na financiranje izborne promidžbe u iznosu 180.000,00 kn. U ožujku 2016. politička stranka nositeljica zajedničke koalicijske liste (HDZ) doznala je na žiro račun Stranke dio sredstava za naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu 160.000,00 kn, što je evidentirano na računima prihoda u poslovnim knjigama za 2016.

Za sufinanciranje troškova izborne promidžbe za izvanredne lokalne izbore u Gradu Dubrovniku i u Gradu Korčuli, Stranka je u 2015. s redovnog računa prenijela sredstva u iznosu 24.200,00 kn na račune stranke nositeljice izborne promidžbe (HDZ), od čega za sufinanciranje troškova izborne promidžbe za izbor članova gradskog vijeća Grada Dubrovnika u iznosu 19.200,00 kn i za izbor članova gradskog vijeća Grada Korčule u iznosu 5.000,00 kn. Koalicijski sporazumi o sufinanciranju zajedničkih troškova izborne promidžbe nisu sastavljeni.

4.2. Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi rashoda za promidžbu i informiranje.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2015. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Revizijom obavljenom za 2014., utvrđene nepravilnosti koje se odnose na ustrojavanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola, godišnji program rada, vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja, popis imovine i obveza te korištenje poslovnih prostora bez naknade, ponovljene su i u 2015. (točka 1. Nalaza)
  - Stranka nije ustrojila sve propisane pomoćne knjige i to knjigu blagajne, knjigu dugotrajne nefinancijske imovine, knjigu financijske imovine i obveza (potraživanja, obveza, primljenih zajmova i kredita) te evidenciju putnih naloga. Bez dokumentacije, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirani su rashodi u iznosu 203.570,00 kn (rashodi amortizacije 102.358,00 kn, rashodi za naknade troškova zaposlenima 72.657,00 kn i to naknade zaposlenicima za dolazak i odlazak s posla u iznosu 47.356,00 kn i naknade za službena putovanja u zemlji i inozemstvu u iznosu 25.301,00 kn te za naknade troškova za službena putovanja članova organizacijskih jedinica Stranke i drugih fizičkih osoba koje nisu zaposlenici Stranke u iznosu 28.555,00 kn). Bez vjerodostojne dokumentacije (bez računa dobavljača odnosno bez specifikacije obavljenih usluga) u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirani su odnosno iskazani rashodi i obveze u iznosu 249.548,00 kn (rashodi za usluge odnosa s javnošću u iznosu 181.250,00 kn i rashodi za najam stana u iznosu 68.298,00 kn). U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2015. evidentirani su i iskazani rashodi i obveze u iznosu 105.532,00 kn koji se odnose na poslovne događaje nastale u prethodnom razdoblju. U većini slučajeva na računima za robu i usluge nisu navedene aktivnosti za koje su rashodi ostvareni te se ne može potvrditi da su spomenuti rashodi povezani s ostvarenjem ciljeva utvrđenim godišnjim programom rada. Knjigovodstvenu dokumentaciju o poslovnim promjenama, na temelju kojih je obavljeno evidentiranje poslovnih događaja, odgovorna osoba (predsjednik stranke) nije prethodno ovjerila i kontrolirala. Financijski izvještaji za 2015. ne daju objektivnu i realnu sliku o financijskom položaju Stranke (rashodi i obveze u iznosu 105.532,00 kn, prema računima iz 2014. i ranijih godina, koji se ne odnose na poslovne događaje nastale u tekućem izvještajnom razdoblju; podaci koji se odnose na prihode, poslovni rezultat, obveze i vlastite izvore iz prethodne godine nisu istovjetni podacima iskazanim u financijskim izvještajima za 2014. (odstupanje u iznosu 14.980,00 kn).

Stanja i struktura na razini skupine i podskupine računa unutar prihoda, rashoda, imovine te obveza i izvora vlasništva nisu usklađena sa stanjem i strukturom evidentiranom u poslovnim knjigama. Bilješke uz financijske izvještaje ne sadrže sve propisane dopune podataka uz financijske izvještaje. Stranka nije ustrojila knjigu blagajne, nije evidentirala uplate i isplate novca (nema uplatnica i isplatnica kao ni blagajničkih izvještaja), a u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima evidentirala je početno stanje, promet blagajne i stanje koncem godine. Godišnji popis imovine i obveza nije cjelovit (djelomično je popisana nefinancijska imovina, a nije popisano stanje novčanih sredstava u blagajni, jamčevni polog, potraživanja, udjeli u glavnici, obveze za kredite i za zaposlene; pojedine popisne liste sadrže samo podatke u naturalnim, a ne i novčanim izrazima; cjelovito izvješće o obavljenom popisu za Stranku u cjelini nije sastavljeno). (točka 2. Nalaza)

- Odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o visini raspoređenih sredstava za redovno financiranje Stranke iz proračuna nisu pribavljene u cijelosti. Potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i potraživanja za članarinu nisu evidentirana u poslovnim knjigama niti iskazana u financijskim izvještajima. Potraživanja, iskazana koncem godine iznose 131.817,00 kn i dospjela su, a odnose se na potraživanja za gotovinu za razne nabave i potraživanja od zaposlenika i članova Stranke. Mjere naplate potraživanja nisu poduzimane. (točka 3. Nalaza)

4. Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u veljači 1990., upisom u Registar političkih stranaka. Svojim djelovanjem promiče nacionalnu slogu, mir, pravicu i čovječnost. Rad Stranke obavlja se u okviru središnjice, 21 županijske, 125 gradskih i 447 općinskih organizacija s ukupno 2 608 ogranaka. Statutom iz prosinca 2009., utvrđeni su naziv, sjedište i znak Stranke, zastupanje, ciljevi, način djelovanja i javnost rada, prava i obveze članstva, ustrojstvo, interesni oblici djelovanja, odnosno asocijacije, tijela upravljanja, trajanje mandata i opoziv, sredstva za rad te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke. Stranku predstavlja i zastupa Predsjednik. Od veljače 2012. Predsjednik bio je Branko Hrg, a od konca ožujka 2016. Krešo Beljak. Stranka ima devet zaposlenika. Doneseni su financijski plan i godišnji program rada. Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu 5.183.000,00 kn, a rashodi u iznosu 5.660.000,00 kn. Prema podacima iz Izvještaja o приходима i rashodima za 2015., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu 5.126.031,00 kn, rashodi u iznosu 5.945.926,00 kn te manjak prihoda iznosi 819.895,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodne godine iznosi 954.688,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 134.793,00 kn. Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu 353.698,00 kn, iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 3.393.536,00 kn, od članarina u iznosu 705.480,00 kn, od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 634.950,00 kn te drugi prihodi u iznosu 38.367,00 kn. Rashodi ostvareni u iznosu 5.945.926,00 kn odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 758.807,00 kn, materijalne rashode u iznosu 4.969.595,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 102.358,00 kn, financijske rashode u iznosu 39.355,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 32.960,00 kn te druge rashode u iznosu 42.851,00 kn. Na mrežnoj stranici Stranke objavljeni su financijski izvještaji, godišnji program rada, financijski plan te godišnje izvješće o primljenim donacijama. Financijski izvještaji dostavljeni su Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2014., računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje (poslovne knjige, financijski izvještaji, blagajničko poslovanje, popis imovine i obveza) te prihode i potraživanja, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.